

1954

Omenainen, Risto

Omenainen, Risto. 1954

Omenainen, Risto 1884

① Omenainen, Risto

lent. Melentzoff

[Karhujeff, Alakovic vnco

l. Karhunen

lappi

② isa ⑨ ⑩ ⑪ ⑬

äiti ⑩ ⑬

④ (Bobikoff)

⑤ veli

⑥ Nylänen, Jussi? veljeksi

" Risto? edellisille

" Otto, leikkurista suk.

" Jussi ja R. Niemi ⑦

Munijärvi, Elias

⑫ lent. Melentzoff

⑦ Davidoff, tehtailija Moskovassa

bitumjeff, Iivaud ⑧ ⑨

⑧ edellisen isä

Markov, Ossyppa

⑩ perhe

lajiset

Melentzoff Antti, veli jainaat

" Jussi, veli veljet

⑪ Nikolai, M. i. pleia

nypl. Murtajoki

Risto Omenainen?

Simo - " - ?

2 muuta M. i. pleia

J. Miller ei pleia

Sukki Poalhomie ③

|= Omenainen, Saavo

ei setiä

⑪ enot

Nyläsia

Kamäläisiä

⑫ kiertole Ahvenanmaalle

" edellisen mukana

Pötersen, Vaseli

Karhu, Huoti

edellisen isä

⑬ suvusta

Rahdinajo suoritettiin rekikelin aikana. Suolaa
vietiin Valkeaan meren asti, kun sieltä ei
saanut kunnan suolaa. Suola, mitä siellä val-
mistettiin, oli "mustaa". Seldie toivat Porokas-
ta päin Suomen ja suolaa veivät men-
nessään. - Kukkosta tavaraa Harjulanen haettiin

Kaastottelija: Maija Keynäs
Sotkanon Laakajärvi 10-12/7-54

A

Omenainen, Risto (ent. Melentjeff) Papinkujassa Melentjeff ja
Tisalmi, Laakajärvi sulussa Omenainen
27-84 Kontokin Akonlahti,
v. 1912 Akavie Karhujeff l. Karhunin Latvajärvestä

Synt. Kontokin Akonlahdesta

- 17-~~1907~~¹⁹⁰¹ vuotiaana Suomeen Sotkanioon, kiertokaupalle
21 " vakin. sotaväkeen, aiottiin lähettää Japanin
sotaan, mutta se loppui. 3 vuotta sotaväessä, Noryodissa
24 vuotiaana Suomeen Sotkaniossa kiertokaupalla
1914 maailmansotaan Saksaan rintamalla, jäi 3kk rautateille
1915 saksalaisten vangiksi, vapautui 1921.
1921 osallistui Karjalan vapautustaisteluun, "Karjalan
nousuun".
1921 lopullisesti perheen kanssa Suomeen Sotkan-
ioon, kiertokaupalla, jonka lopetti 1939 uuden telivotaa.

B.

I Kyllä Kubnessa. Enkä 14 vuotiaana ensi ker-
ran, nevosella ajoi rautaa. Alscampialin ker-
toja rautainojissa, ei muuta syytä. Kubnosta
kuttiin raudilla joukkoja ja ominta ruokata-
varaa. Suomeen päin ei rautia tullut. Tästä
ei ruokatavaraa eikä ominta tietä, kun Vie-

nammenelle niin pitkä matka Pietarista tuotiin²
Suomen kautta tavaraa Kontokkiin.

II 1a) 1901 syksyllä.

b) 17. v.

c) Isä ja äiti (ei kai muuta)

2. Toimintutuloa "ehtimissä",

3. ~~Äänne~~konkultti - kajaani, koko matkan kävelen,
Anättijärven kylä venellä, ei muuta venem-
matkoja. Ei ollut muuta hökelisiä silloin Sotkamossa.

c) Ylesin

d) ↓

e) Ainaakin 5 päivää kesti. Talossa öitä. Kos-
kenkorvan talo Anättijärvellä Suomen puolella.
Ulkä Varajoen talossa toimin yö Kuhnun luona.
Sitten Pöyhölän talossa (Kuhnun kirkolta
länteen päin), sitten Iljanen talossa Sotka-
mon puolella. ~~Siis~~ Sotkamon kirkolta ~~Iljanen~~
talossa, sitten vielä yhdessä talossa Korho-
lamäen kylän Moilolan talossa, sitten pääsi-
biin ja Kajaaniin. Myöhemminkin yöpyi
näissä taloissa.

Laktila

f) Talosta otitti ruoka, 15 p. ateriala, 5 p. kahvikuppi

g) -

III Jouluna kävi kotona, ehkä pari viikkoa, sitten
läksin Suomeen. Sitten kesäksi kotiin. Kyytelillä
kävellen kotiin, kesällä kävelen.

17 vuotiasna. Väimäin kiertokäynnin

Ks s. 11, 6 I.

Yritti ensin mennä sotaväkeen lähtöä varten
Tisalmissalmin, mutta jätti Tisalmin kolo-
nnon pois. Siellä ei kansa karjalaisista
pitänyt.

IV Sina jouluna kotona, samoin kesät.

V Samaa taita Suomen, samoja yöpymispaikkoja.

← VI ← 1. Väin Potkamossa. Hiertänyt koko sotkamon.
 ° Päämajapaikella Korholanmäen kylän moirilän kelossa. 2 viikon kierroksen jälkeen pelari aina sinne. Oisko niitä 3 kaskkia ollut?

I Jormaistylä - Korholanmäen kylä - ^[G? 20111975tr] Kipaksenkylä

Sina samoissa taloissa yötä:

Kellari	Korholanmäen kylässä	} samaa kylä?
Jikkola	Jormaistylässä kah	
Pekka Pulkkinen	Jormaistylässä	
Peltola	Tuhkakylässä	
Taattola	"	
Rannan talo	Jormaistylässä	
Sevala	ehkä Värsälän kylässä	
Koljola	Tuohatissa	
Lehtoniemi	ehkä Kiantapavilla	
Varisvaara	" ?	
Kuorevaara	Tipalesella	
Kuopavaara	"	

Törmä Tipaksilla

4

Tijana Kiimasan rannalla

Edstela lähellä kirkkoa

Heimämäki Pöytäjärvelle päin Pothamosta

Lemetinvaara - " -

Turmi Kajaaniin päin "

Miättälä Haapuriinvaaralla.

2-3 Myyjäismaksua ei, ruuosta maksu.

2p-25p ateria kokonaisuus. Yleensä otet-
tiin kokonaisuus.

5 Myymä kullin koko ajan.

6. Kesällä jalam, talvella sulalla. Jos kypä
keli, kellellä. Kellellä aina mukana sul-
set. Jos nimot ilma sattu, ettei kellel-
lä päässyt, jätettiin kellellä talon ja
lähdeotit sulalla. - Maailmansodan
jälkeen kullin kevosella, ei sitä ennen.

7 Viranomaisia pelättiin ennen maailmas-
sotaa. Venäjältä annettiin kullin kauppa-
luvat. Siksi viranomaiset eivät koskenut.
Ei kertoja pelännyt, oli viranomaisien
kaussa työssä välissä.

Babiloffin kuoleman jälkeen karjalaisia
ahdistettiin, luovuttiin palkkioita italarija
keiston kiertokäynnin kiinnitosta
(50 m. n. palkkio), ei kertojan aikana,
sanoi.

Törmä Tivaksilla

Tijana Kivimäen rannalla

Lahvila lähellä kirkkoa

Heinämäki Ristijärvellä päin Potkamosta

Lemminkäsaari — " —

Nurmi Kujarinin päin

Mänttilä Naapurinvaaralla

8. Kun allori, oli vain rikkama, kun opittiin kiertokasppaa. Myöhemmin jo ennen maanmaurtoa oli myös kankaita ja kappalita-varaa.

9. Lapsuusajankohdissa (Nahkankäpissä) oli tullut kalleksi, oli jollaisia, joilla se oli. Rikkama puulautelossa.

10. Nuoruudessa päin alla

11 a) Tinkivät kovasti

b) kynällä ja pääsilustuna

Lapsuus (harjoittavana) vuorok. koulussa, jossa oppi lukemaan ja kirjoittamaan venäjänkieltä. Ymmärsi myöhemmin koulutuksena venäjää. Tuli opitti lukemaan ja kirjoittamaan suomenkieltä, oli käynyt Suomessa kiertokasppalla ja oppinut kieltä, kertoi ei tiedä, ~~miten~~ miten veli oli oppinut.

Lisäni Elias Muujärvi Repolasta (s. 12)

c. Antoi velkoi. Niin pitkäkari ajaksi kuin ostaja⁶ sai rahaa. Yleensä suorittivat. Ei erikoista -
murehtitua

d. Osti sellaista, mikä meni kauppa (koti- ja
metsäeläinten nahkoja). Siihen aikaan ei mää-
raisten tukkaa ostettu, kun bertyjä liikkui
kaupoilla, aikaisemmin kylä (Vilho, kump-
pua, jousia). Sellaisille mää, jotka väitti-
vät tavaraa tulhaaseen.

12. Moni tilasi kankaita

13. Päämajapaikassa alussa ostettiin tavaraa,
perustettiin vaattilla. Levähdettiin.

14. a) Ei ristiriitoja

b) Jotkut katkollisia

c) Hyvin otti vastaan. Oli sellaisia, jotka
odottivat, kun olivat tilaaneet tavaraa.

d) Etsi H. Ruusukseen O. Nuorisesta nimittivät.

15. Ei ryssä-nimitystä.

Kyllä toisista saivat, sanoivat "vasta ryssäin käy-
nen".

VII) Panoissakin talossa.

← Pottamossa kulkivat päitri kertaja Rimpilän-
niemen miehet (= Jussi ja Rieta Nylänen Alon-
lahdesta), myös Otto Nylänen, kankaista sukua
J ja A. Nille. Jussi ja Rieta # nuorempia
Edin kertaja, myös J:n ja Rin isä ^{justa} kulkii sot-

(= Kekkolanniemi)

kamossa, myös ^{tämä} Jussi kullu kertojain ai-7
kaua.

VIII ks VI, 13.

Isommiksi pyrkiksi sovitti päämajapaikalleen
menon, muuttu sauti onnena sinä viikon-
päivänä tahansa. Vanhemmat kierto kauppiat
ennu kertoja paljon majoillut kertojin
päämajapaikalla Moskova.

IX Ei ole kuulunut liittoihin

X Markkinoilla Kajaanissa, Tsalnalla, Kuopiossa
ja Potkeamossa. Olikin kova markkinamies.
Kajaanissa oli hyvin suuret markkinat en-
nen maailmansotaa. Kajaanin markkinoille
tuotiin ~~tuotettiin~~ ^{markkinoille} Vieraanmerestä asti ja niitä
viettiin pääasiallisesti Pietariin. Lammassah-
koja osti Moskovasta tehtailija Daniloff kerto-
jasta jn. D. oli kuin maalaisukko, ei milään
ylpeä mies. Tarjosi kertojallekin viinan ja rou-
nassa leipomaa kalalientä; oli henjällä yllä-
oren tapa, että jos viinaa otettiin, niin piti olla
syötävää samalla. Kertoja keräsi hänelle lammassah-
koja ympäri Eteläsuomea, D. ei ottanut muuta
kuin lammassahkoja, hänellä turkistehdas Mosko-
vassa. Kertoja keräsi muille muunlaisia mah-
koja; akonluhtalaiselle kauppialle hän myi ora-
sammakkoja Tivana Antimjeffille, oli hyvin

suuri ostomies, hän vei nahkoja Pietariin. 8
Sillä oli suurin kauppa ^{niillä suudun} aikoinaan Aloulah-
dessa. ~~Koko~~ Hän isänsä oli käynyt Suomeen
markkinoilla. Kertoja muisteli Kajaanin
markkinoitten olleen joulukuussa, toiset
markkinat maaliskuussa. Joulumarkki-
noilla kävivät rajantakaiset karjalaiset
paljon. Kertoja kävi säännöllisesti Kaja-
nin markkinoilla ^{myös} kaupalla usein maasil-
mausotaa ja sen jälkeenkin kävi markki-
noilla toisen maailmansotaa asti. Tusin-
mäisen maailmansotaa jälkeen nahkakaup-
panahkojen hinnassa suuria heilahduksia, ja
siksi nahkakauppaa ei enää niin paljon kä-
jritetty. Osippa Herbov pyysi kerran saada ostaa
kertojalta nahkoja. Kertoja meni hänelle, oli juuri
Kajaanissa käsitellyt nahkojen hintojen lasku-
nen. Osippa myöhemminä vuosina vielä
muisteli, minkä tappion hän oli kärsinyt
ostassaan kertojasta nahkoja.

Myös Tsalmen Kuopio ja Potkanon mark-
kinoilla kävi ostamassa tavaraa kiertokaup-
paa varten. Näillä markkinoilla ei harrastanut
myyntiä.

Ei ole ollut toipäiviä näillä suudun.

2. Häjyistä }
 Huopista } eri liikkeistä
 Tisalmista }

3. Käteisellä. Ei velkakauppaa. Aluksi kyllä velkakauppaa, kun Karjalasta tuli maailmansodan jälkeen. - Kun 17-vuotiaana lähti matkalle, niin isä antoi 17 ~~ruplaa~~ ruplaa rahaa niin että pääsi kiertokaupan alkuun. - Alkonlahden Artinjoff antoi rahaa kiertajille lainaksi maailmansodan jälkeen ja siten pääsi jälkeen alkamaan kauppa. A. antoi kertoja kolme kertaa: kun 17-vuotiaana lähti Suomeen, kun pääsi sotaväestä ja I maailmansodan jälkeen. I kerralla Suomen kiertokäynnille otettiin pois isältä 17 ruplaa ja A:ltä lainaa (ei muista määriä) ~~kun sodasta~~ Kun sotaväestä tuli, niin A. olisi antanut lainaa vaikka kuinka paljon; kertoja piti silloin nankkia hänelle nahkoja.

4. 2. viikon päästä tavaraa nankettiin lisää.

5. Itse kävi hakemassa.

6. Alkuvuonna toiston neuvossa, myöhemmin kautatistiä.

XII Kirjellisessä yhteydessä ennen maailmansota¹⁰
taa; perhe tuli tänne maailmansodan jälkeen.
Isä kuoli Karjalassa jo ennen kertojan sotava-
seen lähtöä. Äiti kuoli pakolaisena Suo-
messä. Kertojalla ei yhtään lasta Suomen
muuttolassaan, sillä vaimon kuollut kertojan
ollessa maailmansodassa. Kaikki muut syn-
tyneet maailmansodan jälkeen Suomessa.
Ei muuta kuin kirjeyhteys, kun itse kä-
vi Karjalassa silvi uudein (kesäkuu)

XIII Aseveljeydestä
Lapsuudenkodissa ennen naimisiin menoa
karija 4 kelmää tavallisesti, hevonen, lam-
paita (ei sikojia eikä lompaita). Kun meni
naimisiin, 2 kelmää.
Kalustuksesta
Metsästys tärkeä
Marjojen pönnä, riitä ja siinä ääsi oli
tulvillakin.

XIV Ei erikoista unta

XV — —

6

I 2 (vanhempaa) veljeä, muita veljiä ei ollutkaan:
Antti vanhempi ja Jussi nuorempi, Pothkamossa.
Ennen kertojaa, Jussi vielä kertojan kiertäessä

→ Murtojoki nyk. sukunimi → Risto ja Simo
Nikolai ja hänen kaksi veljeään, jotka kai vie-
lä Omenaisen nimellä, asuvat jatkuvasti
Talvijärvellä, kaksi veljeä joutui syyttö-
mästi venäläisten vangiksi.

jonkin ovrin. Uudessa ei kuljettu kuin koodis-
ta taimu tultaessa. Antti 19 vuotta kertojaa van-
hempi, Jussi 10 vuotta vanhempi.

← Antilla useampia poikia. Vanhin Nikolai kulkii
pakolaisiksi tultraan Polvijärvellä. Eivät muut
Jussilla ei poikia

Matti Pat ~~P~~ Poahkomiä kulkii etelässä päin
Kuoli 97 vuoden vanhana (Paavo Omenainen)
Tämän kuva koulukirjoissakin, runonlaulaja, pat-
vaska (= puhemies) tietäjä. Kuoli Kurjalassa Alen-
kandessa kertojin ollessa poika. Ei vanhoilla päi-
silläin käynyt kaupilla.

Isä ei ole käynyt kaupalla.

Isällä ei ollut veljiä

Eivät eivät kulkeneet kaupilla.

II Akonlahdesta kulkii paljon, "ihan koko kylän para-
kalleen ovat miehit" kulkivat kaupilla, enin-
mäksin Polvijärvellä ja Jousuun puolella
Nykäsiä, Hämsäläisiä (ei muista venäl. nimeä),
vieläkin siellä päin paikall. asukkaina.
Kertojan ikäluokassa ja vähän vanhempia ja
muikko vanhojakin...

IV
III Kontolista kävi paljon kaupalla.

Vuokkiniemen puolesta kulkii erittäin, Jyväskylän y.m.
Vuokkiniemen puolesta eivät kulkeneet Jhtain Pat-
kanon seuduilla.

ta nimi) silloin aikausalla kertojen ollessa jo 13
aikuisuus mies

D

I Mies Poahkome tuli Alombahden tulo 3 km:n
päästä Juhkimanvaaralta rauhalli ja su-
nennut raivaamaan maata, syntyessään mit-
sään, asunattomassa paikassa alkoi rai-
vata. Kertoja kuullut ukilta, isiltä ja äi-
diltä; äitiltä ollut tekemässä raivaustyötä.
Suuren aikaisemmista vaiheista ei muista.
Mies kertanut varassodista ja huonoista
vuosista, jolloin sijity pöytäjä.